

Laurinská 18, 811 01 Bratislava 1
tel: +421 2 208 501 14, fax: +421 2 208 501 35
e-mail: info@snslp.sk, www.snslp.sk

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/☎

Žilina

Vec: Odborné stanovisko k bezbariérovosti budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej v texte ako „Stredisko“) v zmysle ustanovenia § 1 ods.2 písm. a) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov plní úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd. Stredisko na tento účel najmä monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

Pri spracúvaní odborného stanoviska Stredisko vychádzalo z medzinárodnej a vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa predmetnej problematiky, z údajov získaných vlastnou činnosťou a z korešpondencie medzi Strediskom a vybranými subjektmi.

➤ Skutkový stav

Dňa XX bola Stredisku doručená zo XX žiadosť o vydanie písomného stanoviska vo veci porušenia práva osoby so zdravotným postihnutím v súvislosti s absenciou bezbariérového prístupu do budovy ako aj ostatných technických zariadení, ktoré by umožňovali zdravotne postihnutej osobe pohyb v priestoroch budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX. Dôvodom žiadosti o vydanie odborného stanoviska bolo podanie osoby so zdravotným postihnutím pohybujúcej sa na invalidnom vozíku adresované XX, v ktorom sťažovateľka namietala absenciu bezbariérového vstupu do budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX ako i absenciu iných technických zariadení, ktoré by umožňovali telesne postihnutým (imobilným) osobám pohyb v priestoroch budovy, pre účely vybavenia si osobných dokladov.

Na základe žiadosti o vydanie odborného stanoviska v predmetnej veci a záujme Strediska o objektívne zhodnotenie situácie sa dňa XX uskutočnilo osobné stretnutie medzi regionálnou zástupkyňou SNSĽP a pánom XX, riaditeľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, ktoré sa konalo na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v XX. Súčasťou stretnutia bola i prehliadka priestorov budovy.

Následne Stredisko adresovalo oficiálnu žiadosť o vyjadrenie k danej situácii pánovi XX, riaditeľovi Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, ako i Centru podpory v XX.

V odpovedi (*„Stanovisko k bariérovosti budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX– zaslanie“*), ktorá bola Stredisku doručená **z Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX** boli uvedené nasledovné informácie:

„Budova Okresného riaditeľstva Policajného zboru na XX ulici v XX bola daná do užívania v roku XX. Jedná sa o trojposchodový objekt, pričom vstup do budovy cez hlavné vchodové dvere je možný len po schodoch a schody sa nachádzajú aj medzi ďalšími dvoma poschodiami. Budova do súčasnej doby nie je vybavená výťahom a taktiež nie je vybavená technickým zariadením umožňujúcim vstup do budovy a vstup na ďalšie poschodia pre imobilných občanov.“

V odpovedi sa ďalej uvádza, že občania navštevujú najčastejšie pracoviská, ktoré sú situované na prvom poschodí budovy. Ide o oddelenie dokladov, t.j. pracoviská určené na vybavovanie cestovných dokladov, vodičských preukazov, občianskych preukazov a evidenciu vozidiel. Prístup imobilných občanov na prvé poschodie je možný len po schodoch a to za pomoci iných občanov alebo zamestnancov okresného riaditeľstva Policajného zboru.

Podľa poskytnutých informácií sú ďalšie dve poschodia budovy využívané prevažne zamestnancami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Za predpokladu potreby riešenia otázok medzi zamestnancami dislokovanými na druhom, prípadne treťom poschodí budovy s imobilným občanom, sa tieto riešia na prvom poschodí, a teda v priestoroch budovy, v ktorých je, ako je ďalej uvedené v stanovisku k bezbariérovosti budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, už prístup bezproblémový i pre imobilných občanov.

V odpovedi sa následne uvádza, že najproblematickejším má byť bariérový vstup do budovy a vstup z prízemnia na prvé poschodie budovy.

Ako alternatívne riešenie, zavedené za účelom zmiernenia a čiastočného riešenia nepriaznivej situácie sa v odpovedi uvádza nasledovné: *„S prihliadnutím na uvedenú skutočnosť a v záujme*

eliminovať komplikované návštevy imobilných občanov na príslušné evidencie, pracovníci oddelenia dokladov odboru poriadkovej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX pri vybavovaní požiadaviek imobilných občanov (vybavenie cestovných dokladov, vodičských a občianskych preukazov) používajú prenosné technologické zariadenie umožňujúce vybaviť požiadavku občana priamo v mieste trvalého bydliska.“

Ďalším alternatívnym riešením pre bezbariérový prístup do budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX je v závere odpovede poukázané na dohodu s Okresným úradom v XX, o prípadnom zapožičaní prenosného technického zariadenia (schodolezu) slúžiaceho pre zabezpečenie pohybu imobilných občanov po schodoch.

Zároveň je na vstupných dverách do budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, ako i na ostatných verejnosti prístupných miestach dlhodobo umiestnený oznam obsahujúci informácie pre imobilných občanov a tiež ich sprievod, ohľadom možnosti telefonického kontaktovania sa so zamestnancami okresného riaditeľstva Policajného zboru, ktorí žiadateľom pomôžu pri pohybovaní sa v priestoroch objektu.

Stredisku bola doručená taktiež **odpoveď z Centra podpory XX**, v ktorej sa uvádza, že v roku XX na základe žiadosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bol ešte vtedajším Krajským riaditeľstvom PZ SR – ekonomickým odborom vypracovaný zoznam policajných sídel pre vybudovanie bezbariérových vstupov do objektov v XX kraji zo dňa XX.

V odpovedi je ďalej uvedené: „V roku 2014 Ministerstvo vnútra SR dalo vypracovať energetický audit v rámci projektu financovaného zo štrukturálnych fondov na optimalizáciu opatrení v oblasti energetickej efektívnosti vo verejných budovách. Súčasťou tohto projektu je aj budova Okresného riaditeľstva PZ XX. Sekcia hnutel'ného a nehnuteľného majetku MV SR rozhodla, že súčasťou opatrení bude aj technické riešenie bezbariérového vstupu a vytvorenie sociálneho zariadenia pre osoby s obmedzeným pohybom a orientáciou, vrátane súvisiacich stavebných úprav. Tieto úpravy rieši už vypracovaná projektová dokumentácia, na základe ktorej už bolo vydané právoplatné stavebné povolenie.“

Následným krokom, podľa informácií obsiahnutých v odpovedi, by malo byť vyhlásenie verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác. Avšak k termínu vyhlásenia verejného obstarávania a realizácie stavebných prác sa Centrum podpory XX vyjadriť nevedelo, nakoľko uviedlo, že predmetné činnosti sú zabezpečené Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Tak, ako už bolo uvedené v odpovedi, ktorá bola Stredisku doručená z Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, Centrum podpory XX poukázalo na skutočnosť, že do času vybudovania bezbariérového vstupu do budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX zabezpečilo zapožičiavanie schodolezu od Okresného úradu XX.

➤ Právne východiská

Na medzinárodnej úrovni je možné označiť ako východiskový dokument Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej v texte ako „Dohovor“), ktorého zmluvnou stranou je aj Slovenská republika. Už v preambule Dohovoru je uznaná dôležitosť prístupnosti fyzického, sociálneho, hospodárskeho ako i kultúrneho prostredia, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania, informácií a komunikácie pre plné využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd osobami so zdravotným postihnutím.

Cieľom Dohovoru je podľa čl. 1 presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a taktiež rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a zároveň podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti.

Podľa Dohovoru sa za osoby so zdravotným postihnutím považujú „*osoby, s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.*“

Medzi zásady, na ktorých sa Dohovor zakladá parí, okrem iných, tiež rešpektovanie prirodzenej dôstojnosti, osobnej nezávislosti vrátane slobody voľby a samostatnosti osôb, nediskriminácia, plné a účinné zapojenie sa a začlenenie do spoločnosti, rovnosť príležitostí či prístupnosť.

Na základe čl. 4 Dohovoru sa zmluvné strany taktiež zaväzujú zabezpečiť a podporovať plné uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím a to bez akéhokoľvek diskriminovania na základe zdravotného postihnutia.

Rovnosť a nediskriminácia je zaručená čl. 5 Dohovoru, v ktorom je uvedené nasledovné: „*Zmluvné strany uznávajú, že všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a majú nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Zmluvné strany zakazujú akúkoľvek diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a zaručujú osobám so*

zdravotným postihnutím rovnakú účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov.“

Čl. 9 Dohovoru upravuje prístupnosť. Obsahom článku je nasledovné: *„S cieľom umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života, zmluvné strany prijímajú príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vidieckych oblastiach.“*

Tieto opatrenia zahŕňajú identifikáciu a odstraňovanie prekážok a bariér brániacich v prístupnosti. Vzťahujú sa okrem iného na budovy, cesty, dopravné a iné vnútorné a vonkajšie zariadenia vrátane škôl, obytných budov, zdravotníckych zariadení a pracovísk, ako aj na informačné, komunikačné a iné služby, vrátane elektronických a pohotovostných služieb.

Zmluvné strany sa taktiež zaviazali prijať príslušné opatrenia na vypracovanie, vyhlásenie a kontrolu dodržiavania minimálnych noriem a pravidiel zabezpečenia prístupnosti zariadení a služieb dostupných alebo poskytovaných verejnosti.

Z vnútroštátnej právnej úpravy nie je možné opomenúť čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ustanovuje, že *„základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.“*

Základná právna úprava, predmetom ktorej je zabezpečenie bezbariérového prostredia a prístupnosti stavieb je upravená v zákone č. 50/ 1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a vyhláske.

Podľa ustanovení stavebného zákona stavebný úrad už v územnom konaní posúdi návrh, okrem iného, i z hľadiska, či vyhovuje všeobecným technickým požiadavkám na výstavbu a všeobecným technickým požiadavkám na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.

Podľa ustanovení upravujúcich rozhodnutie o umiestnení stavby sa v podmienkach na umiestnenie stavby určia požiadavky, aj na zabezpečenie prístupu a užívanie stavieb osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

V ustanoveniach upravujúcich všeobecné technické požiadavky na navrhovanie stavieb je ustanovené, že stavby sa musia navrhovať tak, aby boli po celý čas životnosti v súlade so základnými požiadavkami na stavby, so zastavovacími podmienkami a aby boli zhotovené z vhodných stavebných výrobkov a pritom aby, okrem iného, stavby stavebnotechnickým vybavením zodpovedali účelu a spôsobu užívania, a ak ide o stavby určené len na užívanie osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie alebo o stavby, ktoré sú prístupné širokej verejnosti, spĺňali aj osobitné požiadavky na užívanie stavieb osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, najmä požiadavku bezbariérovosti.

V ustanoveniach upravujúcich stavebné povolenie je ustanovené, že záväznými podmienkami uskutočňovania stavby sa zabezpečí, prípadne určí, okrem iného, aj dodržanie príslušných technických predpisov, prístup a užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Stavebný zákon v ustanoveniach upravujúcich kolaudáciu stavieb ustanovuje, že v podmienkach užívania stavby stavebný úrad podľa druhu a účelu stavby uloží, okrem iného, povinnosť zabezpečenia prístupu osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie sú predmetom úpravy štvrtej časti vyhlášky a jej prílohy.

➤ **Záver**

Neprijateľnosť súčasnej situácie potvrdzujú i informácie poskytnuté Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v XX, ktoré vo svojej odpovedi adresovanej Stredisku uviedlo, že na nepriaznivý stav bolo upozornené v roku XX, XX (podnet doručený zo Slovenského zväzu telesne postihnutých základnou organizáciou v XX) a taktiež v roku XX. Zároveň sa vedenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX vyjadrilo v zmysle, že o nevhodnom prístupe do budovy a pohybu v nej imobilnými občanmi má samozrejme vedomosť. Ďalej uvádza, že predmetné podnety namietajúce súčasný stav budovy boli vyhodnotené ako opodstatnené a dodáva, že sa v maximálnej miere usiluje o vyriešenie tohto problému prostredníctvom príslušných orgánov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Stredisko pozitívne hodnotí vyjadrenie vedenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, a teda, že mu skutočne záleží na skvalitňovaní a vylepšovaní služieb pre občanov, dôkazom čoho má byť okrem iného i skutočnosť, že v predchádzajúcom období došlo k vybudovaniu bezbariérového vstupu do Okresného dopravného inšpektorátu v XX, do budovy Obvodného oddelenia Policajného zboru v XX a tiež do budov Policajného zboru v XX. Skutočnosť, že do dnešného dňa nebola zabezpečená debarierizácia vstupu do budovy a priestorov budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, vedenie odôvodňuje nepriaznivým finančným stavom.

Stredisko taktiež pozitívne hodnotí zabezpečenie alternatívnych opatrení umožňujúcich prístup imobilných osôb do budovy a ich pohyb v priestoroch budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX, avšak na druhej strane Stredisko vyjadruje svoje obavy nad tým, či danými postupmi nedochádza do zásahov dôstojnosti zdravotne postihnutých osôb.

Stredisko zároveň za pozitívnu považuje i skutočnosť, že podľa poskytnutých vyjadrení bola na budovu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX spracovaná projektová dokumentácia a taktiež bolo vydané právoplatné stavebné povolenie, pričom príslušné dokumentácie majú riešiť i stavebné úpravy prístupov pre občanov s obmedzeným pohybom a orientáciou v predmetnom objekte. Na druhej strane však Stredisko nehodnotí pozitívne vyjadrenia ohľadom nejasného, resp. ešte neurčeného termínu vyhlásenia verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác a na tomto mieste si Stredisko súčasne dovoľuje odporúčať kompetentným orgánom bezodkladne vykonať potrebné opatrenia výsledkom ktorých bude debarierizácia vstupu a priestorov budovy.

Napriek do súčasnej doby prijatým opatreniam, účelom ktorých je alternatívne riešenie nepriaznivého stavu, ako aj prijatým opatreniam, ktoré smerujú k jeho odstráneniu, Stredisko vyjadruje svoje presvedčenie, že v predmetnom prípade došlo k porušeniu ustanovení Dohovoru ako i vnútroštátnej legislatívy, a teda v dôsledku absencie bezbariérového prístupu do budovy a ostatných technických zariadení umožňujúcich pohyb zdravotne postihnutej (imobilnej) osobe v rámci budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX došlo k porušeniu práv osôb so zdravotným postihnutím, nakoľko im nie je zabezpečený bezbariérový prístup do budovy ako ani možnosť bezbariérového pohybu v priestoroch budovy.

Stredisko akceptuje alternatívne opatrenia ktoré boli prijaté za účelom zmiernenia nepriaznivého stavu. Súčasne však formuluje svoje odporúčanie Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v XX smerujúce k rozšíreniu poskytovania informácií osobám so zdravotným postihnutím do doby, kým dôjde k definitívnej debarierizácii vstupu do budovy ako i priestorov budovy Okresného

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

riaditeľstva Policajného zboru v XX. Stredisko odporúča zhrnúť všetky informácie ohľadom prístupných opatrení, t.j. *informácie o možnosti telefonického kontaktovania sa so zamestnancami Okresného riaditeľstva Policajného Zboru v XX, ktorí následne žiadateľom pomôžu pri pohybovaní sa v priestoroch objektu, informácie o možnosti a podmienkach využitia schodolezu, a taktiež informácie ohľadom možnosti a podmienkach vybavenia požiadavky zdravotne postihnutej (imobilnej) osoby v mieste jej trvalého bydliska*, do jedného dokumentu. Tento aktualizovaný dokument Stredisko považuje za vhodné sprístupniť verejnosti jeho umiestnením tak na vstupných dverách do budovy, ako i na ďalších verejnosti prístupných miestach, tak ako to bolo doposiaľ, a taktiež na internetovej stránke Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX. Stredisko zároveň odporúča informovanie pracovníkov a pracovníčok prvého kontaktu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX vo veci poskytovania komplexných informácií o všetkých uvedených alternatívnych opatreniach umožňujúcich zdravotne postihnutým (imobilným) osobám vstup do budovy a ich pohyb v priestoroch budovy ako i o možnosti vybavenia si požiadavky v mieste trvalého bydliska imobilnej osoby.

Stredisko zároveň v danom prípade odporúča vykonať čo najskôr kroky na nápravu nepriaznivého stavu smerujúce k debarieirzácií budovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v XX a tým umožniť bezproblémový prístup priestorov budovy i zdravotne postihnutým (imobilným) osobám.

S pozdravom,

Mgr. Marian Mesároš
výkonný riaditeľ